

הפיראטיות, הטרור והחטיפה של ישראל על סיפון ה-Madleen: הפרה בוטה של החוק הבינלאומי

ב-9 ביוני 2025, חיל הים הישראלי עלה בחוצפה על סיפון ה-Madleen, כלי שיט תחת דגל בריטניה המופעל על ידי קואליציית צי החירות, במים בינלאומיים במרחק 160 מייל ימי מעזה. על הסיפון היו 12 פעילים משוודיה, צרפת, גרמניה, ברזיל, טורקיה, ספרד והולנד – כולל אייקון האקלים גרטה תונברג וחברת הפרלמנט האירופי הצרפתייה רימה חסן – במשימה הומניטרית למסירת סיוע סמלי לעזה ולאתגר את המצור הבלתי חוקי של ישראל. ההתערבות הכוחנית של ישראל, שכללה שיבוש תקשורת ושימוש בחומר מגרה, היא מעשה פיראטיות ברור לפי אמנת האומות המאוחדות לחוק הים (UNCLOS), טרור לפי קריטריונים של מאגר המידע העולמי לטרור (GTD), ומעשה מלחמה נגד המדינות שנתיניהן היו מטרה. יתרה מזו, מעצרו של אנשים אלה, כולל חברת פרלמנט אירופי מכהנת, מהווה חטיפה בינלאומית, בעוד כישלונה של בריטניה להגן על כלי השיט תחת דגלה הוא נטישה מבישה של חובותיה החוקיות. מאמר זה מגנה את פעולותיה של ישראל כהפרות חמורות של החוק הבינלאומי ודורש אחריות.

פעולות ישראל כפיראטיות לפי UNCLOS

לפי סעיף 101 של UNCLOS, פיראטיות מוגדרת כ"כל מעשי אלימות או מעצר בלתי חוקיים, או כל מעשה של שוד, שבוצעו למטרות פרטיות על ידי צוות או נוסעי ספינה או מטוס פרטי... בים הפתוח נגד ספינה אחרת." עליית ישראל על ה-Madleen מתאימה להגדרה זו בדיוק מדאיג. ה-Madleen, כלי שיט אזרחי תחת דגל בריטניה, היה במים בינלאומיים – מחוץ לתחום השיפוט הטריטוריאלי של כל מדינה – כאשר כוחות הצי הישראלי ביצעו התערבות חמושה. מעשה אלימות זה, שכלל שימוש בחומר מגרה ומעצר הצוות, היה בלתי חוקי לפי החוק הימי הבינלאומי, שכן ה-Madleen לא היווה איום והיה מעורב במשימה הומניטרית שלווה.

טענת ישראל לאכיפת המצור על עזה אינה פוטרת אותה מ-UNCLOS. המצור עצמו שנוי במחלוקת נרחבת כבלתי חוקי לפי החוק ההומניטרי הבינלאומי, כאשר דוחות האו"ם מגנים את השפעתו על האוכלוסייה האזרחית בעזה. גם אם ישראל טוענת לנימוק ביטחוני, סעיף 101 של UNCLOS אינו מאפשר לשחקנים ממלכתיים לעלות על כלי שיט תחת דגל זר במים בינלאומיים ללא הסכמה או בסיס משפטי ברור, כמו ראיות לפיראטיות או סחר בבני אדם – שום דבר מכך לא התאים ל-Madleen. השימוש בכוח לעצור כלי שיט שנשא מזון תינוקות ואורז, מלווה בשיבוש תקשורת והפחדת אזרחים, הוא מעשה שוד קלאסי. פעולותיה של ישראל, לפיכך, מהוות פיראטיות, שחושפת את הצי שלה לאחריות משפטית וגינוי בינלאומי.

פעולות ישראל כטרור לפי מאגר המידע העולמי לטרור

מאגר המידע העולמי לטרור (GTD), המנוהל על ידי אוניברסיטת מרילנד, מגדיר טרור כ"איום או שימוש בפועל בכוח ואלימות בלתי חוקיים על ידי שחקן לא ממלכתי או ממלכתי כדי להשיג מטרה פוליטית, כלכלית, דתית או חברתית באמצעות פחד, כפייה או הפחדה." עליית ישראל על ה-Madleen מתיישבת באופן מפתח עם הגדרה זו. כשחקן ממלכתי, ישראל הפעילה כוח בלתי חוקי – עלייה על כלי שיט תחת דגל בריטניה במים בינלאומיים ללא סמכות משפטית – כדי להשיג מטרה פוליטית: דיכוי האתגר של צי

החירות למצור על עזה. השימוש בחומר מגרה, כפי שדווח על ידי פעילים, ושיבוש התקשורת היו מעשי אלימות שנועדו לעורר פחד ולאלץ ציות מאזרחים לא חמושים.

קריטריונים של GTD מדגישים את הכוונה להפחיד, והתמקדות ישראל בדמויות בולטות כמו גרטה תונברג ורימה חסן מרמזת על אסטרטגיה מכוונת להרתיע משימות הומניטריות עתידיות. על ידי תקיפת כלי שיט שנשא חברת פרלמנט אירופי ופעילה מוכרת עולמית, ישראל שלחה מסר מאיים לקהילה הבינלאומית: התנגדות למדיניות שלה תיתקל באלימות. מעשה טרור זה בחסות המדינה, שבוצע בים הפתוח, מפר את עקרונות החוק הבינלאומי ודורש העמדה לדין במסגרות כמו האמנה הבינלאומית נגד לקיחת בני ערובה (1979).

החובה המשפטית של בריטניה וכישלונה להגן על ה-Madleen

כמדינת הדגל של ה-Madleen, בריטניה נושאת בחובה בלתי ניתנת לביטול לפי UNCLOS להגן על כלי שיט הרשומים תחת תחום שיפוט. סעיף 94(1) של UNCLOS מחייב מדינות דגל "לממש ביעילות את תחום השיפוט והשליטה שלהן בעניינים מנהליים, טכניים וחברתיים על כלי שיט הנושאים את דגלן". זה כולל הבטחת בטיחותם של כלי שיט תחת דגל בריטניה במים בינלאומיים ומענה למעשים בלתי חוקיים נגדם, כמו פיראטיות או התקפה חמושה. ההתערבות של ישראל נגד ה-Madleen הייתה התקפה ישירה על זכויות הריבונות של בריטניה, שכן דגל הכלי שיט העניק לו תחום שיפוט בריטי בלעדי במים בינלאומיים.

שתיקתה וחוסר המעש של בריטניה מול הזוועה הזו הם הזנחה מבישה של החובה. למרות דיווחים על העלייה לסיפון, אין ראיות להתערבות דיפלומטית או צבאית בריטית מיידית כדי לאבטח את ה-Madleen או את נוסעיה. כישלון זה מפר את UNCLOS ומערער את שלמות מערכת מדינת הדגל, שתלויה בכך שמדינות יטענו לסמכותן על כלי השיט שלהן. בכך שאפשרה לישראל לתקוף כלי שיט תחת דגל בריטניה ללא עונש, בריטניה בגדה בחובותיה החוקיות והעצימה שחקנים מרושעים לזלזל בחוק הימי. על ממשלת בריטניה להיות אחראית לשותפותה באמצעות חוסר מעש ולהידרש לדרוש שחרור מידי של צוות ה-Madleen.

מעשה מלחמה נגד המדינות המיוצגות על סיפון ה-Madleen

עליית ישראל על ה-Madleen ומעצר הצוות הרב-לאומי שלה – אזרחים משוודיה, צרפת, גרמניה, ברזיל, פרגואי, טורקיה, ספרד והולנד – שקול למעשה מלחמה נגד מדינות ריבוניות אלה. לפי החוק הבינלאומי של סכסוכות מזוינות, שימוש בכוח צבאי נגד אזרחים של מדינה אחרת, במיוחד במים בינלאומיים, מהווה מעשה לוחמני. נוסעי ה-Madleen לא היו אזרחים ישראלים, ומעצרם על ידי כוחות ישראלים מייצג התקפה חוץ-טריטוריאלית על ריבונות מדינות מוצאם.

אמנת וינה בדבר יחסים דיפלומטיים (1961) והחוק הבינלאומי המנהגי מאשרים כי התקפות על נתיני מדינה בחו"ל יכולות להתפרש כמעשים עוינים. על ידי מיקוד לאזרחים של שמונה מדינות, כולל חברת פרלמנט אירופי עם חסינות פרלמנטרית, ישראל עוררה משבר דיפלומטי בסדר גודל חסר תקדים. העלייה לסיפון מזכירה את אירוע **מאוי מרמרה** ב-2010, שבו הרג ישראל אזרחים טורקים הוביל לניתוק היחסים עם טורקיה. הפעם, מעורבותם של אזרחים אירופאים ולטינים מעלה את ההימור, ומערבת בעלות ברית של נאט"ו ומדינות חברות באיחוד האירופי. התוקפנות הפרועה של ישראל נגד ה-Madleen היא הכרזת מלחמה בפועל, הדורשת הפרה חמורה של השלום הבינלאומי שמדינות אלה לא חייבות לסבול.

חטיפה בינלאומית, כולל חברת פרלמנט אירופי

מעצרו של 12 נוסעי ה-Madleen על ידי ישראל, כולל גרטה תונברג ורימה חסן, מהווה חטיפה בינלאומית לפי האמנה הבינלאומית נגד לקיחת בני ערובה (1979). סעיף 1 מגדיר לקיחת בני ערובה כ"כל אדם שתופס או עוצר ומאיים להרוג, לפצוע או להמשיך לעצור אדם אחר כדי לאלץ צד שלישי... לבצע או להימנע מביצוע מעשה כלשהו." תפיסת הפעילים על ידי ישראל, ללא בסיס משפטי ותחת איום של מעצר מתמשך, היא ניסיון ברור לאלץ את צי החירות ותומכיו לנטוש את משימתם ההומניטרית.

מעצר רימה חסן, חברת פרלמנט אירופי מכהנת, הוא חמור במיוחד. חברי פרלמנט אירופיים נהנים מחסינות לפי הפרוטוקול בדבר זכויות יתר וחסינויות של האיחוד האירופי (סעיף 8), המגן עליהם מפני מעצר במהלך ביצוע תפקידיהם. השתתפותה של חסן במשימת ה-Madleen, תוך דגילה על זכויות הפלסטינים, נופלת במסגרת המנדט הפרלמנטרי שלה. מעשה ישראל לעצור אותה הוא התקפה ישירה על מוסדות דמוקרטיים אירופיים, הקובע תקדים מסוכן למיקוד לפקידים נבחרים. הקהילה הבינלאומית חייבת לגנות חטיפה זו ולדרוש שחרור מיידי של כל העצורים, עם דגש מיוחד על המקרה של חסן.

סיכום

עליית ישראל על ה-Madleen ב-9 ביוני 2025 היא הפרה בוטה של החוק הבינלאומי, המהווה פיראטיות לפי UNCLOS, טרור במסגרת ה-GTD, ומעשה מלחמה נגד המדינות שנתיניהן היו על הסיפון. מעצרו של 12 פעילים, כולל חברת פרלמנט אירופי, אינו אלא חטיפה בינלאומית, פשע הדורש גינוי עולמי מהיר. כישלונה של בריטניה להגן על כלי השיט תחת דגלה הוא בגידה מבישה בחובותיה החוקיות, המערערת על עקרונות הריבונות הימית. פעולותיה של ישראל אינן רק פרובוקטיביות – הן התקפה מכוונת על נורמות בינלאומיות, זכויות אדם וריבונות של מדינות רבות. הקהילה הבינלאומית חייבת להטיל אחריות על ישראל, להבטיח את שחרור נוסעי ה-Madleen ולהבטיח שמעשים תוקפניים כאלה לעולם לא יחזרו. כל דבר פחות מכך הוא כניעה לחוסר חוק בים הפתוח.